

Evropska unija
Regionalna politika

sl info regio panorama

| Št. 24 | December 2007 |

**Regije kot partnerji
Cilj evropskega
teritorialnega sodelovanja**

Vsebina

Regije kot partnerji Cilj evropskega teritorialnega sodelovanja

INTERREG, nepomemben ali nujno potreben?

Vloga programa INTERREG ostaja bistvenega pomena za premagovanje vpliva meja in doseganje pravilno delujočega notranjega trga.

Intervju

Dirk Peters o evropskem združenju za teritorialno sodelovanje.

Primer:

INTERREG IV

Primer:

URBACT

Primer:

INTERACT

Primer:

ESPON

INTERREG v praksi: INTERREG IIIA

Poročilo: Odpravljanje meje

Stotine partnerstev v zdravstvu, kulturi, tehnologiji, na področju okolja, državljanstva in v drugih strokah. Francosko-belgijsko čezmejno sodelovanje deluje zares dobro od projekta PACTE do programa INTERREG IV.

INTERREG v praksi: INTERREG IIIB in IIIC

Fotografije (strani): Evropska komisija (3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 25, 26), Thomas Dix/mesto Weil-am-Rhein (1, 19), CRITT Charleville-Mézières (5), Razpotje gospodarstva, tehnologije in izobraževanja (Carrefour Economie Technologie Enseignement) (6, 21), INTERACT (11, 17), sekretariat INTERREG IVC (14), URBACT (15), URBAN II Dortmund-Nordstadt (15), ESPON (18), Y4I (19), Keltska podjetja (19), VIDEOCOM (19), provinca zahodna Flandrija (20, 23), Mabiolac (20), CORELOG (24), RegEnergy (24), REVIT (24), CopraNet (24).

Naslovnica: „Trodržavni most“, most za pešce in kolesarje, ki povezuje mesti Weil-am-Rhein (Nemčija) in Huningue (Francija) v bližini Basla (Švica).

Sodelovali so še: Pierre Ergo, Peter Fischer, Jean-Luc Janot, Eamon O'Hara.

Urednik: Ana-Paula Laissy, Evropska komisija, Generalni direktorat za regionalno politiko
Ta revija je natisnjena v angleškem, francoskem in nemškem jeziku na recikliranem papirju.

Tematski sklop je na voljo v 22 jezikih Evropske unije na internetni strani:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm.

Mnenja v tej publikaciji so mnenja avtorja in ne izražajo nujno stališč Evropske komisije.

INTERREG, nepomemben ali nujno potreben?

Avtor: Colin Wolfe⁽¹⁾

Na poti od Bruslja do Luksemburga in naprej do Strasbourga bi vam bilo oproščeno, če bi mislili, da v EU ni več meja. Toda tudi tukaj, v osrčju Evrope, je vloga programa INTERREG bistvenega pomena za premagovanje vpliva meja in doseganje pravilno delujočega notranjega trga.

Prometna cesta za tovornjake na mejnem prehodu med Belgijo, Francijo in Luksemburgom.

Vse meje v EU niso ovire. Če se peljete od Bruslja do Luksemburga in naprej do Strasbourga, je Evropa, razen razlik v cenah goriva in kažipotih različnih barv, videti kot območje brez ovir.

Toda tudi tukaj, v osrčju EU, še vedno obstajajo ovire. Bolnišnice imajo enake programe, policijske, požarne službe in reševalne postaje pogosto delujejo do meje, naprej pa ne. Poplava, ki ogroža vašo klet, se je morda začela kot nevihta daleč v dolini tuje reke. Podjetniški in znanstveni parki so redko mednarodni čezmejni parki – med seboj tekmujejo, namesto da bi sodelovali. In vendar so to najbolj integrirane evropske meje. Če se napotite vzhodno od Strasbourga na Renu, dosežete Donavo, drugo veliko evropsko reko. Tukaj so meje očitnejše. Gasilska vozila se ustavijo na meji, vendar ne zaradi težav z zavarovanjem, ampak ker ni mostu, prek katerega bi lahko pripeljali na drugo na stran.

Evropsko teritorialno sodelovanje

Prav take težave preprečujejo, da bi EU delovala kar najbolj optimalno. Medtem ko je regionalna raznolikost nedvomno zelo zaželena značilnost EU, je regionalna nepovezanost manj privlačna. Razlike v voznih redih vlakov so lahko zelo drage, če morate zaradi njih sedeti na čezmejnem peronu, ker je vaš vlak, na katerega bi morali prestopiti, odpeljal pet

minut pred vašim prihodom. Če se izgubite zaradi različnih kažipotov, ne morete razmišljati o mednarodni prijaznosti. Programi EU INTERREG so namenjeni reševanju takih težav. Čezmejna različica programa (sklop A) je usmerjena k posameznim mejam ali območjem (kot je območje okoli Luksemburga), kjer se več mej povezuje med seboj. Transnacionalna različica (sklop B) je usmerjena k večjim območjem ali mednarodni regiji, kot je Baltsko morje ali alpski prostor, in v skladu z velikostjo rešuje večje težave (onesnaževanje morja, umikajoče se snežne meje). Medregionalna različica (sklop C) združuje vseh sedemindvajset držav članic EU ter Norveško in Švico. Če se Evropejci lahko kaj naučimo drug od drugega in če nočemo nenehno izumljati koles, nam lahko sklop C veliko ponudi.

Evropsko teritorialno sodelovanje – osnovna dejstva

- Eden od treh ciljev kohezijske politike EU (poleg „konvergenčnosti“ in „konkurenčnosti“).
- Znan kot „INTERREG“.
- Zdaj se izvaja že četrta serija programov.
- Proračun 2007–2013 > 8,7 milijarde EUR (tekoče cene) (povišanje s 5,5 milijarde EUR v obdobju 2000–2006).
- Približno 70 programov po vsej EU.

(1) Vodja enote, teritorialno sodelovanje, Generalni direktorat za regionalno politiko, Evropska komisija.

Izgradnja nove ceste med Grčijo in Bolgarijo.

INTERREG A – Čezmejno sodelovanje

Pri čezmejnem sodelovanju gre v glavnem za „zapolnjevanje vrzeli“. Ne glede na to, ali so težave pri prehodu meje v zvezi z infrastrukturo (gradnja mostov), trgi in storitvami (povezovanje univerz s podjetji in podjetij s strankami) ali kulturnimi ali jezikovnimi ovirami, program INTERREG A rešuje take težave z dogovorjenimi čezmejnimi analizami in strategijami odziva, oblikovanimi v enem od dvainpetdesetih čezmejnih programov. Obravnava veliko različnih vprašanj, ki vključujejo:

- spodbujanje podjetništva, zlasti razvoj malih in srednjih podjetij (MSP), turizma, kulture in čezmejne trgovine;
- izboljševanje skupnega gospodarjenja z naravnimi viri;
- podpiranje povezav med mestnimi in podeželskimi območji;
- izboljševanje dostopa do prometnih in komunikacijskih omrežij;
- razvijanje skupne uporabe infrastrukture;
- administrativno delo ter delo za zaposlovanje in enake možnosti.

Čezmejno sodelovanje

- Znano kot SKLOP A programa INTERREG.
- 52 programov.
- > 70 % proračuna, tj. 5,4 milijarde EUR.

INTERREG B – Transnacionalno sodelovanje

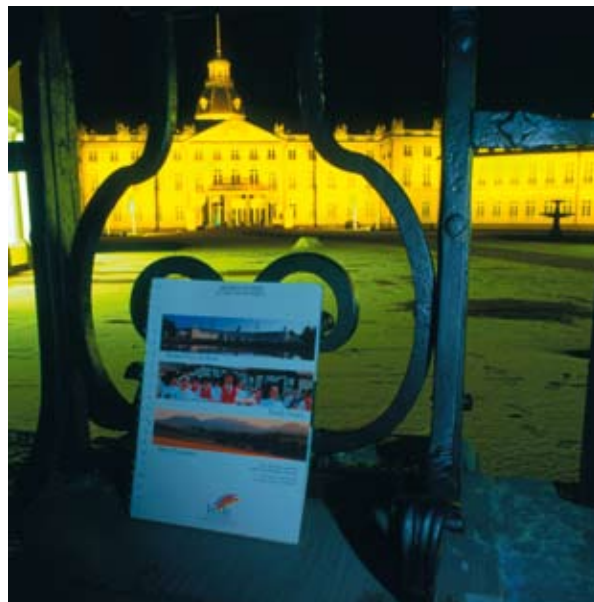
Transnacionalno sodelovanje deluje širše. V regijah, ki vključujejo več držav, razvija sodelovanje na ravni območij. Poleg programov za zgoraj navedeno Baltsko morje in alpski prostor so še drugi programi, ki obsegajo morska območja, kot je Severno morje, Sredozemsko morje ali območje Atlantika, ali velike kopenske regije, kot je severozahodna Evropa ali jugovzhodna Evropa. To širše sodelovanje omogoča razvoj

dogovorjenega pristopa k vprašanjem, ki vplivajo na celotna porečja ali gorovja. Programi prispevajo pomembno dodatno evropsko razsežnost regionalnemu razvoju, temelječo na analizi na evropski ravni, ki vodi k dogovorjenim prednostnim nalogam in usklajenemu strateškemu odzivu. To omogoča smiselno delo v zvezi z zadevami, kot so komunikacijski koridorji, obvladovanje poplav, mednarodne poslovne in raziskovalne povezave ter razvoj za preživetje sposobnejših in bolj trajnostnih trgov. Poleg tega zagotavlja dogovorjen naložbeni okvir za druge vire, od skladov za uresničevanje konvergenčnega cilja do vzvodnih finančnih instrumentov, z možnostjo precejšnjega vpliva. Teme, ki jih zajema, vključujejo:

- inovacije, zlasti mreže univerz, raziskovalnih ustanov, MSP;
- okolje, zlasti vodne vire, reke, jezera, morje;
- dostopnost, vključno s telekomunikacijami, in zlasti dokončanje omrežij;
- trajnostni razvoj mest, zlasti policentrični razvoj.

Transnacionalno sodelovanje

- Znano kot SKLOP B programa INTERREG.
- Območno sodelovanje, velike mednarodne regije.
- Trinajst programov: Severno morje, Baltsko morje, obrobne pokrajine na severu, Sredozemsko morje, alpski prostor, jugozahodna Evropa, severozahodna Evropa, srednja Evropa, območje Atlantika, jugovzhodna Evropa, Madeira-Azori-Kanarski otoki, Reunion, karibsko območje.
- > 25 % proračuna, tj. 1,8 milijarde EUR.

Mestu Karlsruhe (Nemčija) je pomagal čezmejni program za razvoj turizma, ki ga je podpiral projekt „PAMINA“ programa INTERREG.

INTERREG C – Medregionalno sodelovanje

Medregionalno sodelovanje deluje na vseevropski ravni in vključuje vseh sedemindvajset držav članic EU in še več. V njegovem okviru se gradijo mreže, da bi uspešne regije razvijale dobro prakso in da bi lažje širile nova spoznanja in izkušnje. Predstavlja dobro delo regij, ki koristi tistim, ki še vedno vlagajo. Glavni del tega posebnega sklopa je pobuda

„Regije za gospodarske spremembe“, ki gre z vključevanjem vseh oblikovalcev politike korak naprej od izmenjave dobrih zamisli. To pobudo podpira tudi Evropska komisija, zato zagotavlja strokovno znanje in politične izkušnje, da bi pospešila delo informacijske družbe ali gospodarjenje z morskimi viri. Njen namen je uporabiti strokovno znanje in izkušnje, zlasti nova spoznanja, ki jih je treba čim bolj izkoristiti. Poudarek je na povezavi s programoma za konvergenco in konkurenčnost, da bi se dognanja spremenila v naložbe. Teme vključujejo:

- inovacije in ekonomijo znanja;
- varstvo okolja in varstvo pred tveganji.

Medregionalno sodelovanje

- Znano kot SKLOP C programa INTERREG, INTERACT, URBACT, ESPON.
- Obsega vse države članice EU ter Norveško in Švico.
- Proračun > 445 milijonov EUR.

Ob koncu programi teritorialnega sodelovanja poudarjajo evropsko razsežnost:

- INTERREG A – čezmejni – „zapolnjuje vrzeli“ in prispeva k odstranjevanju mejnih ovir;
- INTERREG B – transnacionalni – „razvija transevropska območja“;
- INTERREG C – medregionalni – „uporablja znanje o regionalnem razvoju“ na evropski ravni.

V obdobju 2000–2006 se je pokazala potreba po teh pristopih. Čeprav je več kot trinajst tisoč projektov prejelo podporo, je to zadovoljilo le del potreb. Pričakovanja za obdobje 2007–2013 so večja, in sicer glede števil, strateškega pogleda in učinka. To novo programsko obdobje nam ponuja priložnost, da naredimo še en korak naprej in zagotovimo, da bo mogoče izkušnjo na vožnji od „Bruslja do Luksemburga in naprej do Strasbourga“ doživeti tudi na drugih območjih teritorialnega sodelovanja.

„Združenje ženske in delo“ (Verein Frau und Arbeit) podpira ženske pri ustanavljanju lastnih podjetij v Salzburgu, Avstrija.

Dve desetletji programa INTERREG

Evropska komisija je prvič odobrila podporo za teritorialno sodelovanje leta 1989, ko je bilo štirinajst skupin pilotnih projektov dodeljenih približno 21 milijonov ECU v okviru **člena 10 ESRR**. Ti projekti naj bi reševali strukturne razvojne težave obmejnih območij.

Leta 1990 je Komisija na podlagi izkušenj teh pilotnih projektov ustvarila pobudo Skupnosti INTERREG. **INTERREG I** (1990–1994) naj bi obmejna območja pripravil na Skupnost brez notranjih meja. Izvajal se je prek 31 operativnih programov in je razpolagal z zneskom 1 082 milijonov ECU. V istem letu se je kot dodatek k programu INTERREG začela izvajati pobuda REGEN, katere cilj je bil dopolniti nekaj manjkajočih povezav v vseevropskem omrežju za promet in distribucijo energije v regijah Cilja 1.

INTERREG II (1994–1999) je združeval cilje programa INTERREG I in pobude REGEN, izvajal se je prek 59 različnih operativnih programov. Dobil je skupno 3.519 milijonov ECU proračunskih sredstev (po cenah iz leta 1996), in sicer za tri različne sklope: INTERREG IIA (1994–1999) – za čezmejno sodelovanje; INTERREG IIB (1994–1999) – za dokončanje energetskih omrežij; INTERREG IIC (1997–1999) – za sodelovanje pri regionalnem načrtovanju, zlasti gospodarjenju z vodnimi viri.

INTERREG III (2000–2006) je dobil skupno več kot 5 milijard EUR proračunskih sredstev in je bil prav tako sestavljen iz treh sklopov: čezmejno sodelovanje (sklop A, 53 programov), transnacionalno sodelovanje (sklop B, 13 programov) in medregionalno sodelovanje (sklop C, 4 programi).

INTERREG IV bo zdaj, v obdobju 2007–2013, tretji cilj kohezijske politike EU: cilj „evropskega teritorialnega sodelovanja“. Za ta cilj so na voljo sredstva v višini 8,7 milijarde EUR, ki so prav tako razdeljena med tri sklope: 6,44 milijarde EUR za čezmejno, 1,83 milijarde EUR za transnacionalno in 445 milijonov EUR za medregionalno sodelovanje.

Cooperation objective 2007-2013

Crossborder Cooperation

Crossborder cooperation regions

Structural Funds 2007 - 2013: Transnational Cooperation Areas

Non-EU cooperation areas are indicative only and subject to modification.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries (NUTS regions)
Other administrative boundaries: Global Administrative Unit Layers (GAUL), FAO

Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje

Skupinska razprava na seminarju INTERACT.

„Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS)“ je nov pravni instrument za lajšanje in spodbujanje čezmejnega, transnacionalnega in regionalnega sodelovanja. V nasprotju s strukturami, ki so do leta 2007 urejale tako sodelovanje, je EZTS pravna oseba z vsemi pripadajočimi pristojnostmi in obveznostmi. Zato lahko kupuje in prodaja blago ter zaposluje osebje. Dirk Peters, Strokovni sodelavec v enoti za pravne zadeve Generalnega direktorata za regionalno politiko, pove več o njem.

V.: G. Peters, sodelovali ste pri pogajanjih o Uredbi o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS)⁽¹⁾. Zakaj je Komisija predlagala to uredbo?

O.: Izkušnje Komisije s programi in projekti sodelovanja segajo do pobude Skupnosti za uveljavitev programa INTERREG leta 1990. V tem času so različni pravni in upravni sistemi predstavljali pravo oviro za nemoteno izvajanje teh programov in projektov. Na nekaterih obmejnih območjih je bilo mogoče skupaj ustanoviti pravne osebe na podlagi dvostranskih ali tristranskih pogodb v okviru „Evropske okvirne konvencije o čezmejnem sodelovanju“ Sveta Evrope iz leta 1980, podpisane v Madridu. Vendar tudi v tem okviru ni bilo mogoče rešiti vseh težav, zlasti tistih, povezanih s čezmejnem sodelovanjem. Na mnogih drugih obmejnih območjih, zlasti v novih državah članicah, take pogodbe ne obstajajo. Zato je komisar Barnier, ki

(1) Uredba (ES) št. 1082/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), UL L 210, 31.7.2006, str. 19.

Sodelovanje na področju darovanja organov med Dansko in Švedsko.

prihaja iz obmejne regije (Savoie v Franciji), v tretjem Poročilu o ekonomski in socialni koheziji leta 2004 predlagal nov pravni instrument v obliki strukture evropskega sodelovanja. Osnutek uredbe je bil potem del zakonodajnega paketa za obnovljeno kohezijsko politiko za programsko obdobje 2007–2013.

V.: Kaj je evropsko združenje za teritorialno sodelovanje?

O.: EZTS je nov pravni instrument v okviru prava Skupnosti in ne mednarodnega prava, kot je madridska okvirna konvencija. Tako kot drugih uredb ga ni treba ratificirati ali se pogajati o njem v dvo- ali večstranskih pogodbah, ampak je zavezujoč in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Uredba omogoča regionalnim in lokalnim organom iz različnih držav članic ter nekaterim subjektom, organiziranim na podlagi javnega prava, ali združenjem vseh teh organov, da za izvajanje programov in projektov sodelovanja ustanovijo skupna združenja, ki so pravne osebe.

V.: EZTS je boljše orodje za upravljanje kot kateri koli drug obstoječi instrument v okviru mednarodnega ali nacionalnega prava, kljub temu pa so države članice težko sprejele ta predlog. Zakaj?

O.: To je dejansko težko razumeti, ko sprejmeš temeljno načelo prava Skupnosti. Če lahko občina v državi članici ustanovi skupno telo s sosednjo občino v isti državi članici, da odpre avtobusno progo ali napravo za čiščenje odpadkov, in če lahko regija upravlja naravni park ali agencijo za regionalni razvoj skupaj s sosednjo regijo v isti državi članici, jima uredba Skupnosti omogoča, da naredita enako na čezmejni ravni, v Skupnosti, v kateri obstaja vidik nediskriminacije. Na žalost nekateri osrednji organi še vedno štejejo čezmejno sodelovanje za zunanje sodelovanje, medtem ko gre pri njem dejansko za notranje sodelovanje v Skupnosti ali, če hočete, na enotnem trgu.

V.: Ali končno sprejeta uredba soglasno odraža ta nekoliko predvideni odnos držav članic?

O.: Da, odraža ga. Samo da pojasnim dve najbolj sporni točki: prvoten predlog Komisije ni predvideval, da bi lahko države članice same postale članice EZTS; prav tako ni predvidel nobenega postopka predhodnega nadzora, ki naj bi ga izvajali osrednji organi. V zvezi s prvo točko smo ugotovili, da je treba vključiti osrednje organe, saj so pristojnosti med državami članicami zelo nesorazmerne. Da bi uskladili nekatere pristojnosti dežel v Nemčiji, potrebujete osrednjo raven v Franciji, saj regionalni organi v Franciji nimajo enakih pristojnosti. Ta dejavnik toliko bolj velja za manjše države članice brez regionalne ravni, kjer je treba te pristojnosti izvajati na nacionalni ravni. V zvezi z drugo sporno točko je postalo jasno, da bo mogoče celotno uredbo sprejeti le, ko bodo države članice postale pristojne za izvajanje predhodnega nadzora. Upoštevati je treba, da pravica do ustanovitve EZTS, ki jo Uredba neposredno dodeljuje regionalnim in lokalnim organom, pomeni, da morajo države članice dovoliti sodelovanje v EZTS, razen če niso izpolnjeni nekateri pogoji. Člen 4 te uredbe ne dovoljuje državam članicam sodelovati, če izpolnjujejo le nekatere zahteve. V zvezi s tem bo Komisija posvetila veliko pozornosti zagotavljanju, da se Uredba izvaja pravilno in učinkovito.

V.: Glede tega zadnjega vidika izvajanja uredbe: ljudje govorijo o nacionalnih predpisih o prenosu, preden se začne uredba dejansko uporabljati. Ali ni uredba v resnici direktiva?

O.: Med prireditvijo ODPRTI DNEVI (OPEN DAYS) oktobra 2007 je bilo več seminarjev posebej za EZTS. Pravzaprav se jih je želelo udeležiti več ljudi iz regionalnih in nacionalnih organov v Skupnosti in zunaj nje, kot je dopuščal prostor. Veliko jih čaka, da bodo lahko ustanovili skupne EZTS! Da, nekaj nacionalnih predstavnikov je poskusilo pojasniti, zakaj niso obvestili Komisije o nacionalnih določbah (do 1. avgusta 2007) za zagotovitev učinkovitosti uredbe, in pri tem trdilo, da je uredba „prikrita“ direktiva. Uredba EZTS je dejansko skladna z drugimi uredbami o ustanovitvi pravne osebe po pravi Skupnosti, kot so evropsko gospodarsko interesno združenje, evropska družba in evropska gospodarska družba, ter izrecno zahteva, da države članice sprejmejo nacionalne izvedbene predpise. Celo „navadne“ uredbe, kot je splošna uredba o strukturnih skladih⁽²⁾, od nekaterih držav članic zahtevajo, da imajo parlamentarni akt, da se določijo zadevne naloge centralne in regionalnih ravni. Jasno je, da bo Komisija zagotovila vsem državam članicam, da bodo sprejele te nacionalne predpise. Tudi brez teh predpisov in od 1. avgusta 2007 naprej pa države članice regijam ne morejo odreči pravice, neposredno dodeljene z uredbo, ustanoviti EZTS, samo zato, ker ti nacionalni predpisi še niso bili sprejeti. To je precej drugače kot pri direktivi.

V.: Če si to ogledamo na bolj praktični ravni – za kakšno vrsto sodelovanja je mogoče uporabiti EZTS?

O.: Razlikujemo lahko štiri vrste sodelovanja, navedene v uredbi: (1) za izvajanje programov teritorialnega sodelovanja ali (2) projektov, sofinanciranih iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada; (3) za izvajanje drugih posebnih ukrepov teritorialnega sodelovanja s sofinanciranjem Skupnosti ali (4) brez njega. „Teritorialno“ obsega vse vrste sodelovanja: čezmejno, transnacionalno in medregionalno. EZTS lahko, da bo opravil te naloge, vzpostavi svojo strukturo in zaposli osebe, ker ima sredstva.

V.: Lahko navedete nekaj primerov?

O.: Za prvo vrsto sodelovanja bo nekaj programov v okviru cilja evropskega teritorialnega sodelovanja upravljal EZTS, ki bo deloval kot organ upravljanja programa (npr. širše regije okoli Luksemburga, s partnerskimi regijami v Belgiji, Franciji in Nemčiji). Glavna prednost pri tem bo, da bo EZTS kot pravna oseba podpisal pogodbe z glavnim upravičencem, ne glede na to, kje bo ta glavni partner imel sedež. Projekti sodelovanja (vrsta 2) bi lahko obsegali vodenje čezmejnega prometa ali zdravstvene službe v okviru programa za uresničitev sodelovanja ali v okviru dveh „nacionalnih“ konvergenčnih programov. Drugi programi Skupnosti, kot je sedmi okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj ali CIP (okvirni program za konkurenčnost in inovativnost), lahko sofinancirajo projekte sodelovanja, ki jih predstavijo subjekti iz dveh držav članic (vrsta 3). In na koncu, četrta vrsta bi lahko obsegala konkretne projekte brez (ali s poznejšim financiranjem) financiranja Skupnosti ali platforme, bolj podobne „upravljanju“, ki bi omogočile stalno in pravno strukturo evroregiji, ki zajema določeno čezmejno ali transnacionalno območje.

V.: In na koncu prosim še za pojasnilo o tem, kako ustanoviti EZTS.

O.: Prihodnji člani EZTS morajo pripraviti konvencijo in statute, o katerih je treba uradno obvestiti zadevne nacionalne organe. Slednji imajo tri mesece, daodobrijo sodelovanje bodočih članov, vsako zavrnitev pa morajo utemeljiti. Na dan registracije ali objave statuten bo EZTS postal pravna oseba. Komisija tesno sodeluje z Odborom regij⁽³⁾ in novim programom INTERACT⁽⁴⁾, da bi podprla in svetovala regijam, ki želijo (naj citiram komisarko Hübnerjevo) narediti „odločen korak naprej pri uresničevanju možnosti za čezmejno sodelovanje“ po določenih Uredbe EZTS. Na koncu bi želel parafrazirati letošnje geslo prireditve ODPRTI DNEVI: EZTS: „Od besed k dejanjem!“

(2) Uredba (ES) št. 1083/2006, UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

(3) www.cor.europa.eu/en/activities/egtc_studies.htm

(4) www.interact-eu.net

„Od programa INTERREG IIIC do programa INTERREG IVC – naslednji korak k lizbonskim in göteborgskim ciljem“

Michel Lamblin, direktor programa INTERREG IVC

Novi program medregionalnega sodelovanja (skrajšano ime „Interreg IVC“), ki ga je septembra 2007 sprejela Evropska komisija, bo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) prejel finančna sredstva v višini 321 milijonov EUR za obdobje 2007–2013 in zajema vseh sedemindvajset držav članic ter Norveško in Švico, ki zagotavljata svoja finančna sredstva. Cilj programa je zagotoviti okvir za izmenjavo izkušenj med regionalnimi in lokalnimi ustanovami iz različnih držav glede skupnih izzivov, ki jih spodbujajo globalizacija, demografske spremembe, oskrba z energijo in podobne spremembe.

Medtem ko se ta novi program začne, se končujejo tudi projekti programa INTERREG IIIC. Ti projekti vključujejo več kot 2.600 partnerjev v 263 različnih dejavnostih, v njih pa sodelujejo regije iz vseh držav članic EU. Skoraj polovica teh dejavnosti zadeva vprašanja gospodarskega razvoja, ustvarjanja delovnih mest, podjetništva, informacijske družbe in tehnoloških inovacij. Doseženi so bili pomembni rezultati, in sicer glede določanja dobrih praks in, kar je pomembnejše, prenašanja teh praks med regijami.

Kakšna so pričakovanja za prihodnje proračunsko obdobje 2007–2013? Medregionalno sodelovanje se bo še naprej razvijalo v okviru programa INTERREG IVC. Gradilo se bo na uspehu programa IIIC, saj so se nekateri njegovi vidiki ohranili, hkrati pa bodo uvedeni tudi novi pristopi in prednostne naloge.

Projekt „ChangeLAB“ programa INTERREG si prizadeva spodbujati okolju prijazne vzorce potrošnje brez zmanjšanja kakovosti življenja in blaginje.

Pozdravljam to nadaljevanje medregionalnega sodelovanja. Pomembno je tudi, da bodo lahko regionalni in lokalni organi še naprej sodelovali in izmenjevali izkušnje. To dokazuje, da se Evropska komisija in države članice zavedajo, da medregionalno sodelovanje res pomaga izboljševati regionalne politike, kar je zelo

pomembno, saj lahko regije – s pravo pomočjo – veliko prispevajo k lizbonskim in göteborgskim ciljem.

Lizbonski in göteborgski cilji: osrednji stebri programa INTERREG IVC.

Lizbonski in göteborgski cilji, ki so ime dobili po Evropskih svetih, ki so potekali v obeh mestih leta 2000 in 2001, obsegajo široko strategijo za povečanje konkurenčnosti EU in doseganje trajnostne rasti. Strategija je usmerjena h gospodarski (lizbonski) in okoljski (göteborgski) osi, regije pa so bile opredeljene kot glavne partnerice, ki bodo pomagale doseči te cilje.

Prihodnje dejavnosti bodo zato usmerjene k dvema prednostnima nalogama: inovacije in ekonomija znanja ter okolje in preprečevanje tveganja. V okviru teh dveh prednostnih nalog je bilo izbranih devet podtem. Temam (gospodarskim) v okviru prednostne naloge 1 je bilo dodeljenih približno 55 odstotkov proračuna, ki znaša 321 milijonov EUR, temam (okoljskim) v okviru prednostne naloge 2 39 odstotkov, 6 odstotkov proračuna pa je bilo dodeljenega tehnični pomoči programov. Te prednostne naloge obravnava trenutno približno 75 odstotkov dejavnosti programa INTERREG IIIC.

V nasprotju s programom INTERREG IIIC, ki je bil razdeljen na štiri upravne regije, ima program INTERREG IVC en organ upravljanja (regija Nord–Pas de Calais) in skupni sekretariat s sedežem v Lillu v Franciji. V Evropi so štiri informacijske točke: za stik za projekte in regije, in sicer v Rostocku (Nemčija), Katovicah (Poljska), Valencii (Španija) in v sekretariatu v Lillu.

Program INTERREG IVC omogoča dve vrsti posredovanj: projekte „regionalnih pobud“, ki so osredotočeni na izmenjavo izkušenj in prenos dobrih praks, ter projekte „uporabe“ (capitalisation), ki vključujejo „hitre“ (fast track) projekte za optimizacijo prenosa rezultatov in dobrih praks v glavne programe.

Zanimanje za program INTERREG IVC je že zdaj zelo veliko, skupni tehnični sekretariat pa lahko pomaga proslcem na več različnih načinov, s pogosto zastavljenimi vprašanji, seminarji za glavne proslce in individualnimi posvetovanji. Vse informacije lahko prenesete s spletne strani programa INTERREG IVC.

INTERREG IVC

Glavna dejavnost: medregionalno sodelovanje.

Prispevek EU (ESRR): 321 000 000 EUR.

Zadevne države: 27 držav članic EU, Norveška in Švica.

Organ upravljanja: regija Nord–Pas de Calais (Francija).

Stik: info@interreg4c.net (<http://www.interreg4c.net>)

„Od programa URBACT I do programa URBACT II: nova doba urbanega sodelovanja in izmenjave“

Anne-Laure Guignard, vodja enote za komuniciranje programa URBACT

Program URBACT so oblikovale Evropska komisija in štirinajst držav članic, da bi razvile transnacionalno izmenjavo izkušenj med mesti, ki sodelujejo v programih URBAN I in II. Pri tej pobudi, katere namen je ugotoviti pridobljena nova spoznanja in razširjati znanje vsem evropskim mestom, lahko od 1. maja 2004 sodelujejo tudi vsa mesta iz novih držav članic.

URBACT I 2002–2006: raziskovalno središče za težavna ozemlja

V programu URBACT I je sodelovalo 230 mest, med njimi tretjina iz novih držav članic. Program je bil osredotočen na oblikovanje in spodbujanje tematskih mrež in delovnih skupin za reševanje vprašanj v zvezi s prenavo mest, lokalnim razvojem, državljanstvom in tudi vprašanj v zvezi z mladimi.

- **Dvajset tematskih mrež:** oblikovane so v zvezi s posebnimi temami urbanistične politike, upoštevajo celostni pristop, vsaka pa določa svoj novi pristop, glavna vprašanja in praktične projekte.

- **Osem tematskih delovnih skupin:** v teh delovnih skupinah so bili osemnajst mesecev zbrani strokovni delavci s terena, strokovnjaki in raziskovalci, da bi obravnavali točno določeno temo posebnega pomena za evropska mesta in prednostne naloge Skupnosti.

- **Prenos znanja (na primer podpora za mestne pobude):** je namenjen pretežno novim državam članicam, da bi sodelujočim mestom zagotovile podporo v zvezi s spretnostjo in znanjem strokovnjakov, ki imajo izkušnje iz celostne urbanistične politike, in v zvezi z opredeljevanjem in razvijanjem celostnih strategij o mestih. (Vključenih je bilo triinštirideset mest iz osmih različnih držav.)

- **Orodja, ki omogočajo „uporabo“ (capitalisation):** „Uporaba“ je odvisna od nekaterih orodij in virov, ki so na voljo lokalnim udeležencem: tematske datoteke na spletni strani, tematske delovne skupine z različnih področij, tematske konference.

Sejem URBAN II v Dortmund-Nordstadtu, Nemčija.

URBACT II 2007–2013: novi izziv

Novi operativni program je bil odobren 2. oktobra 2007 in program URBACT II se je uradno začel novembra na konferenci v Berlinu. Prednostne naloge novega programa so skladne z lizbonskimi in göteborgskimi cilji glede trajnostnega razvoja mest in glede nove pobude Komisije z imenom Regije za gospodarske spremembe.

Opredeljeni sta dve tematski prednostni nalogi:

Prednostna naloga 1: mesta, gonilne sile rasti in delovnih mest

- spodbujati podjetništvo;
- izboljšati inovativnost in ekonomijo znanja;
- zaposlovanje in človeški kapital.

Prednostna naloga 2: privlačna in povezana mesta

- celostni razvoj prikrajsanih območij in območij, ki jim grozi prikrajsanost;
- socialno vključevanje;
- mestno okolje.

Program URBACT II ima širši pristop kot program URBACT I. Odprt je za vsa mesta EU, Norveške in Švice ter regionalne organe in univerze.

Da bi povečali vpliv in ponazoritveni značaj izmenjav, se bo vsak partner zavezal izdelati **lokalni akcijski načrt**, oprt na **lokalno podporno skupino**. Tematske mreže in delovne skupine bodo prav tako vključevale čim več **organov upravljanja** operativnih programov. Trenutno poteka razpis za zbiranje predlogov za oblikovanje tematskih mrež in delovnih skupin.

Oblikovani bodo tudi tematski poli, ki bodo zagotavljali, da se bodo v programu resnično izkoriščale razpoložljive informacije. Da se bodo med programom URBACT II in lokalnimi udeleženci prenašale informacije, bodo v različnih državah članicah ustanovili nacionalne točke razširjanja (*national dissemination points*) in organizirali regionalne konference.

URBACT II

Glavna dejavnost: transnacionalna izmenjava glede celostnega razvoja mest.

Prispevek EU (ESRR): 53 319 170 EUR.

Zadevne države: 27 držav članic EU ter Norveška in Švica.

Organ upravljanja: francosko Ministrstvo za urbanistično politiko.

Stik: www.urbact.eu

Projekt obnove na Dunaju URBAN, Avstrija

„INTERACT: spodbujanje dobrega upravljanja s programi sodelovanja“

Sarah Hayes, vodja organa upravljanja programa INTERACT

Program INTERACT – *INTERREG spodbujanje, sodelovanje in prenašanje (INTERREG Animation, Cooperation and Transfer)* – je usmerjen k ustanovam

in zainteresiranim stranem, odgovornim za vodenje in izvajanje programov evropskega teritorialnega sodelovanja. Program INTERACT zagotavlja podporo in nasvete v celotnem obdobju trajanja programa, zato da se spodbuja dobro upravljanje.

INTERACT je osredotočen na tehnike upravljanja in vprašanja v zvezi s strateško usmeritvijo in na institucionalne in tematske mreže. Stalno išče stališče uporabnikov in jih kar najbolj vključuje v izvajanje programa ter tako ustvarja in krepi krog izmenjav – medsebojno učenje za krepitev teritorialnega sodelovanja.

V novem programskem obdobju 2007–2013 se bodo morali vsi programi evropskega teritorialnega sodelovanja srečevati z novimi izzivi in se prilagoditi povečani vlogi nacionalne zakonodaje. Programi bodo prav tako morali biti bolj usmerjeni na lizbonsko in göteborgsko agendo. Nekatera področja sodelovanja se srečujejo z dodatnimi izzivi sodelovanja z državami kandidatkami, potencialnimi državami kandidatkami in novimi državami članicami.

Seminar INTERACT v Budimpešti, Madžarska.

Nove in izkušene ustanove bodo morale poiskati inovativne načine za izboljšanje svoje uspešnosti in izvajati programe, ki bolj ustrezajo novim izzivom. Program INTERACT bo še naprej ponujal proizvode in storitve, ki bodo pomagali ustanovam in

zainteresiranim stranem, vključenim v ta postopek. Trije glavni cilji programa INTERACT so:

- prispevati k večji učinkovitosti upravljanja programa;
- povečati učinkovitost izvajanja programa;
- okrepiti prenos strokovnega znanja, izkušenj in izmenjavo znanja med programi in področji.

Da bi to dosegli, bo imel program INTERACT nov regionalno usmerjen pristop, na podlagi katerega bodo programi obravnavani prek sekretariata INTERACT na Dunaju, in štiri točke INTERACT, ki bodo v Valencii (Španija), Viborgu (Danska), na Dunaju (Avstrija) in v Turku (Finska). Uporabljale jih bodo regionalne skupine čezmejnih in transnacionalnih programov.

Glavne teme, ki jih obravnava program INTERACT, vključujejo: upravljanje programa in finančno upravljanje, upravljanje in podpiranje projekta, uporabo (*capitalisation*) programa INTERREG, strateško načrtovanje programa, revizijo in nadzor, spremljanje in ocenjevanje, komunikacijo in zunanje sodelovanje.

V okviru prvega programa INTERACT so bili razviti različni proizvodi in storitve, v okviru novega programa pa bodo tudi prilagojeni novemu programskemu obdobju. Program INTERACT bo s seminarji, konferencami, svetovanji, priročniki in spletnimi orodji olajšal in poenostavil vsakodnevno upravljanje programov evropskega teritorialnega sodelovanja.

Več informacij in prihodnji dogodki:

www.interact-eu.net

INTERACT II

Glavna dejavnost: obveščanje o evropskem teritorialnem sodelovanju.

Prispevek EU (ESRR): 34 033 512 EUR.

Zadevne države: 27 držav članic EU, Norveška, Švica in sosednje države.

Organ upravljanja: Urad zveznega kanclerja Avstrije.

Stik:

interact@interact-eu.net (www.interact-eu.net)

„ESPON: razumevanje prostorskega razvoja v Evropi“

Peter Mehlbye, direktor enote za koordinacijo programa ESPON

„Evropsko omrežje za opazovanje prostorskega razvoja“ (ESPON) je program v okviru strukturnih skladov s posebno nalogo preučevanja dinamike na evropskem ozemlju. Izvajati se je začel leta 2002. Njegov poudarek je na ozemeljskih strukturah, trendih, možnostih in učinkih politike EU v Evropski uniji. Zagotavlja primerljive informacije o regijah in mestih v Evropi ter tako podpira razvoj politike, rast in ustvarjanje delovnih mest.

Da bi zagotovili dokaze in znanje o raznolikosti v Evropi, so bili v okviru prvega programa ESPON opravljeni številni projekti uporabnih raziskav in študije. Pogodbene nadnacionalne projektne skupine so izvedle 34 projektov uporabnih raziskav. Vključenih je bilo več kot 130 različnih evropskih ustanov in 600 raziskovalcev, ki predstavljajo evropsko znanstveno skupnost v evropskem prostorskem razvoju.

Program ESPON je hitro ustvaril precejšnje novo znanje o trendih prostorskega razvoja, učinku politik EU, razvojnih priložnostih in mogočih razvojnih poteh na evropskem ozemlju. Rezultati programa ESPON so na voljo oblikovalcem politike, zainteresiranim stranem in drugim, ki jih zanima evropski prostorski razvoj. Dostop mogoč tudi do podatkov, kazalnikov in zemljevidov, in sicer prek spletne strani ESPON in različnih publikacij v okviru programa ESPON.

Ugotovitve programa ESPON so bile uporabljene v političnih dokumentih, zlasti na evropski ravni, vse bolj pa se uporabljajo v nacionalnih in regionalnih razvojnih strategijah. Izkazale so se tudi kot koristne pri transnacionalnem in čezmejnem sodelovanju. Vse bolj se priznava, da morajo razvojni premisleki za regije, mesta in večja ozemlja vključevati evropski vidik.

Novi program ESPON 2013, ki naj bi se začel januarja 2008, bo zagotavljal neprekinjenost in nove inovativne pristope k utrjevanju evropskega omrežja za opazovanje prostorskega razvoja in kohezije.

Novi program ESPON 2013

Njegova naloga je podpirati razvoj politike v zvezi z ozemeljsko kohezijo in usklajen razvoj evropskega ozemlja. Analiziranih bo več socialno-ekonomskih, okoljskih in kulturnih tem. Te teme bodo izbrali

oblikovalci politike, primerljive informacije, dokazi, analize in scenariji pa bodo dostopni v naslednjih sedmih letih in bodo spodbujali bolj celostno analizo razvoja regij, mest in večjih ozemelj. To bo olajšalo aktiviranje ozemeljskega kapitala in premalo izkoriščenih možnosti ter prispevalo k izboljšanju evropske konkurenčnosti, evropske ozemeljske kohezije in sodelovanja.

Ciljno usmerjena analiza partnerstva z regijami in mesti

Novost programa ESPON 2013 je uvedba ciljno usmerjene analize na podlagi zahtev uporabnikov. Ta pristop podpira intenzivnejšo uporabo obstoječih rezultatov v partnerstvu z različnimi skupinami zainteresiranih strani. Cilj je povečati razumevanje širšega prostorskega okvira, opravljati primerjave z drugimi ozemlji, regijami in mesti ter z dodajanjem evropske razsežnosti in razumevanja razpravam ustvariti novo razvojno dinamiko.

Več informacij in prihodnji dogodki:

<http://www.espon.eu/>

Program ESPON 2013

Glavna dejavnost: opazovanje evropskega prostorskega načrtovanja.

Prispevek EU (ESRR): 47 000 000 EUR.

Zadevne države: 27 držav članic EU, Islandija, Liechtenstein, Norveška in Švica.

Organ upravljanja: luksemburško Ministrstvo za notranje zadeve in prostorski razvoj.

Stik: info@espon.eu (<http://www.espon.eu/>)

Precejšnje novo znanje o trendih prostorskega razvoja.

INTERREG IVA REGIJA EMS-DOLLART

Y4I – Podpiranje mladih inovatorjev

Skupni strošek: 679 490 EUR
Prispevek EU: 412 665 EUR

„Mladi za inovacije (Y4I) (Youth for Innovation (Y4I)) je pilotni projekt usposabljanja mladih za vse vidike inovacij. Njegovi cilji so povečati inovacijsko zmogljivost zadevnih regij, zagotoviti malim in srednjim podjetjem (MSP) usposobljene delavce in povečati njihovo zavedanje pravih raziskav na ravni EU. Med pilotno fazo (od oktobra 2005 do junija 2007) je program Y4I izvajala regija Weser-Ems (Nemčija) v sodelovanju z Andaluzijo (Španija), Lubelskijem (Poljska), Severno Karelijo (Finska), južno egejsko regijo (Grčija) in Zgornjo Avstrijo (Avstrija). Projekt je bil financiran v okviru operativnega projekta 'Sprememba na mejah' (Change on Borders) programa INTERREG IIIC. Projektne dejavnosti so vključevale uvedbo inovacijskega učnega načrta v triindvajsetih pilotnih šolah in univerzah v šestih regijah. 'Mladi znanstveniki' so razvili dvainpetdeset mini raziskovalnih projektov v zvezi s praktičnimi vprašanji, ki so skupna čezmejnemu območju. Program Y4I se bo nadaljeval kot čezmejni projekt med Nizozemsko in Nemčijo, financirala pa ga bo regija Ems-Dollart (INTERREG IVA).“

Daniel Kipp, vodja projekta, Europe Direct Oldenburg
 pri Dieter Meyer Consulting GmbH
kipp@eurooffice.de
www.y4i.net

INTERREG IIIA SREDNJI IN JUŽNI ZGORNJI REN

„Trodržavni most“ za pešce in kolesarje

Skupni strošek: 8 259 863 EUR
Prispevek EU: 1 680 000 EUR

„Gradnja, trodržavnega mostu“ je povezala skupnosti Weil am Rhein v Nemčiji in Huningue v Franciji, ki ležita na obeh straneh Rena blizu Basla v Švici. Od tod tudi ime mosta. Z 248 metrov dolgim lokom je najdaljši ločni most za pešce in kolesarje na svetu. Most so uradno odprli 30. marca 2007. Domačini z obeh strani Rena so proslavili odprtje mostu z dvodnevno otvoritveno zabavo ob koncu junija. Čezmejnimi skupnostim most pomeni simbol francosko-nemškega prijateljstva, turistično znamenitost, zaradi svoje oblike, ki spominja na mavrico, pa simbol miru.“

Wolfgang Dietz, župan mesta Weil am Rhein
Roland Igersheim, predsednik Communauté de
 Communes des Trois Frontières
stadt@weil-am-rhein.de

INTERREG IIIA WALES/IRSKA

Keltska podjetja: podjetništvo v šolstvu

Skupni strošek: 1 305 549 EUR
Prispevek EU: 962 765 EUR

„Keltska podjetja so z zagotavljanjem ‚poslovnih izkušenj iz resničnega življenja‘ promovirala podjetništvo v šolah v zahodnem Walesu in jugovzhodni Irski. Skupine, sestavljene iz največ pet dijakov, so do šest mesecev sodelovale pri ustanovitvi in vodenju ‚pravega podjetja‘, pridobile so znanja in spretnosti, ki so potrebni za vodenje podjetja. Uspešna podjetja so tekmovala na letnem skupnem tekmovanju Wales/Irsko in tudi izmenjala obiske podjetij. Dijaki v vseh šolah so sodelovali na videokonferencah. Znanja in spretnosti so pridobili tudi učitelji, in sicer za poučevanje podjetništva na podlagi posebej pripravljenega razvojnega programa. Karierni svetovalci so zdaj v svoje usmerjevalne programe vključili podjetništvo, projekt pa je postavil temelje za usklajen izobraževalni program o podjetništvu na šolah in fakultetah za vse starosti. Partnerji zdaj načrtujejo, da bodo ta zelo uspešni čezmejni projekt prenesli prek programov Interreg IVA in Interreg IVC v druge države EU.“

Philip Drakeford, direktor oddelka za izobraževanje,
 Careers Wales West
philipdrakeford@cwwest.co.uk

INTERREG IIIA LITVA/POLJSKA

VIDEOCOM: čezmejna filmska šola

Skupni strošek: 69 160 EUR
Prispevek EU: 51 870 EUR

„Projekt VIDEOCOM ponuja usposabljanje in videoopremo za študente in zaposlene na univerzah v Gdansk, Klaipėdi in Olsztynu. Skupno šestinideset udeležencev bo pridobilo znanja in spretnosti, potrebna za izdelovanje filmov. Naučili se bodo, kako napisati filmski scenarij, posneti film in montirati gradivo. Po tem usposabljanju bodo bolje razumeli, kako nastajajo filmi, to pa naj bi jih spodbudilo, da bi ta medij uporabljali pri promoviranju svojih univerz, mest in regij. Med projektom bodo izdelali štiri filme: ‚Ljudje znanosti‘ (People of science); ‚Težave in razvojne možnosti malih podjetij‘ (Problems and development prospects of small businesses); ‚Ekološki viri energije‘ (Ecological sources of energy) in ‚Turistične kmetije‘ (Agritourist farms).“

Jerzy Olak, koordinator projekta, University of Warmia
 and Mazury v Olsztynu
jerzy.olak@uwm.edu.pl

Francosko-belgijsko teritorialno sodelovanje

Odpravljanje meje

Stotine partnerstev v zdravstvu, kulturi, tehnologiji, na področju okolja, državljanstva in v drugih strokah. Francosko-belgijsko čezmejno sodelovanje deluje zares dobro od projekta PACTE do programa INTERREG IV

Vsem dostopen kulturni turizem je prednostna naloga projekta „Mreža utrjenih mest“.

„Naloga je bila res težka!“ pravi Henri Lewalle, ki je odgovoren za evropske zadeve in čezmejno sodelovanje pri Nacionalni zvezi krščanskih vzajemnih družb (Alliance nationale des Mutualités chrétiennes), največji belgijski organizaciji za zdravstveno zavarovanje. „Zdravstveno varstvo je zelo zapleteno in spolitizirano področje,“ pojasnjuje Lewalle. „Gre tudi za zelo napreden sektor, ki zaposluje visoko usposobljene ljudi. Doseganje soglasja na tem področju je včasih skrajno naporno, a je vredno truda.“

Henri Lewalle bi lahko kar naprej govoril o francosko-belgijskem čezmejnem sodelovanju na področju zdravstvenega varstva, projektu, ki ga je usklajeval približno petnajst let. „Ne bi se rad bahal, toda smo med najnaprednejši v Evropi. Vse se je začelo leta 1990 s projektom PACTE med Hainautom, Nord Pas de Calaisom in Pikardijo ter prvo fazo INTERREG-a. Sestali smo se s svojimi francoskimi kolegi ter sami sebe in drug drugega vprašali, kaj bi lahko naredili skupaj.“ Najprej se nam zdravstveni sektor ni zdel primeren, saj so zanj odgovorne posamezne države članice. Nato pa smo na vprašanje pogledali z vidika čezmejnega projekta in si postavili cilj, da prebivalcem čezmejnega območja zagotovimo enake zdravstvene ugodnosti, kot jih imajo obmejni delavci.“

Projekt „Mabiolac“ si prizadeva izdelati nove biološko razgradljive snovi iz mlečne kisline.

Francosko-belgijska zdravstvena opazovalnica

Francosko-belgijska zdravstvena opazovalnica je bil prvi projekt sodelovanja na področju zdravstvenega varstva, njegova začetna naloga pa je bilo izvesti študije o zagotavljanju zdravstvenega varstva v Franciji in

Belgiji. Vendar pa je leta 1992 na pobudo profesorja Moutona, mednarodnega strokovnjaka za nalezljive bolezni, kot sta AIDS in SARS, začel delovati program sodelovanja med bolnišnicama v Tourcoingu in Mouscronu, ki sta oddaljeni le nekaj sto metrov, a ju „ločuje“ meja. Projekt je ljudem, ki živijo blizu meje, omogočal v obeh ustanovah strokovno znanje s področja, za katerega sta ustanovi specializirani: bolnišnica v Tourcoingu je usposobljena za AIDS, bolnišnica v Mouscronu pa za kronično odpoved ledvic. Leta 1992 sta ustanovi podpisali prvi sporazum v okviru programa INTERREG, ki velja še danes: v Mouscronu letno zagotovijo hemodializo tristo belgijskim in francoskim bolnikom, medtem ko v Tourcoingu zdravijo osemsto obolelih za AIDS-om. Drugi sporazumi bodo obravnavali druga bolezenska stanja v drugih predelih čezmejne regije. „Vsak sporazum, ki ga sestavimo, prinaša pomembne ekonomije obsega zaradi medsebojno dopolnjujoče se narave našega dela. Hkrati ostane draga oprema dobičkonosna, ponudniki zdravstvenega varstva pa tesno sodelujejo“, poudarja Henri Lewalle. „To partnerstvo smo hoteli nadgraditi z INTERREG-om II. Leta 1999 smo ustanovili Francosko-belgijsko zdravstveno opazovalnico, ki je zveza vseh regionalnih zainteresiranih skupin v sektorju (kot so francoski skladi za zdravstveno zavarovanje, belgijske vzajemne družbe in zdravniška združenja) na čezmejnem območju – članskih ustanov je skupaj petinpetdeset.“

Opazovalnica je leta 2002 v okviru programa INTERREG III postala „evropsko gospodarsko interesno združenje“ (EGIZ). Ta pravna podlaga je olajšala sklenitev francosko-belgijskega okvirnega sporazuma o čezmejnem sodelovanju na področju zdravstvenega varstva, enega prvih te vrste v Evropi, ki je bil podpisan 30. septembra 2005. „Fantastično je, da je projekt INTERREG pripeljal do sporazuma med dvema državama. Še več, to je bil šele začetek ...“

Opazovalnica je odprla vrata drugim velikim projektom sodelovanja, kot je TRANSCARDS, ki petdeset tisoč prebivalcem podeželske regije Thiérache na francosko-belgijski meji omogoča zdravljenje v sedmih francoskih in belgijskih bolnišnicah ne glede na državljanstvo. Ta projekt je spodbudil uvedbo „organiziranih con dostopa do čezmejnega zdravstva“ (organised access zones for cross-border healthcare, ZOAST), ki omogočajo prebivalstvu obmejnih območij zunajbolnišnično in bolnišnično oskrbo na obeh straneh meje. Bolniki za to ne potrebujejo predhodnega zdravniškega dovoljenja, zdravijo pa se lahko že ob predložitvi kartice zdravstvenega zavarovanja, saj programska oprema zagotavlja interoperabilnost bralnikov kartic SIS (Belgija) in Vitale (Francija). Trenutno delujeta dva programa ZOAST. Program ZOAST za obmejno regijo med Valonijo in robom francoskih Ardenov vključuje nekaj enklav, katerih prebivalci lažje dostopajo do tujega zdravstva kot do zdravstva svoje države – bolniki francoskih okrožij Givet in Fumay, na primer, se lahko zdravijo v Dinantu v Belgiji pod enakimi pogoji kot v Franciji. Od tega programa ima korist približno 180 000 ljudi. Drugi program ZOAST pokriva mestna območja Mouscron, Tourcoing, Roubaix in Wattrelos ter vključuje štiri bolnišnice in približno 300 000 ljudi.

„Sčasoma in z različnimi fazami INTERREG-a smo s sklepanja sporazumov glede določenih bolezenskih stanj (AIDS, odpoved ledvic itd.) prešli na razvijanje strukture za dostop do organiziranega zdravstvenega varstva (npr. TRANSCARDS, programi ZOAST, nujne zdravstvene storitve). Danes je naš cilj razviti čezmejno zdravstvo v celotnem obsegu za vse, ki živijo v

„Mini-Usines“, čezmejni program usposabljanja.

regiji. Zahvaljujoč INTERREG-u in evropski zakonodaji, ki zelo spodbuja take sporazume, je to povsem realen cilj.“

Zdravljenje zgodovinskih ran

Odpravljanje meje pomeni tudi osredotočanje na najboljšo zapuščino zgodovine, ki je bila pogosto burna, na kar kažejo številni ostanki trdnjav in drugih utrd. V zvezi s tem je „Mreža utrjenih mest“ (Network of Fortified Towns) ob precejšnji pomoči programa INTERREG preoblikovala nekdanja konfliktna območja v kraje za srečanja.

„Prvotno,“ pravi Solange Leclercq, koordinatorka za obalo Nord-Pas-de-Calais (Francija), „so želele lokalne zainteresirane strani v Gravelinesu izkoristiti bogato dediščino utrd v vzpostavljanju povezav z drugimi utrjenimi mesti v sosednjih regijah v Belgiji in Združenem kraljestvu, zlasti z Zahodno Flandrijo in Kentom.“ Ta želja je leta 1996 privedla do oblikovanja projekta INTERREG II, ki ga je med letoma 2000 in 2006 razširil projekt INTERREG III in ki ga upravljajo trije partnerji: provinca Zahodna Flandrija (vodja projekta), Skupna zveza Côte d'Opale (Syndicat mixte de la Côte d'Opale) v Franciji in okrožni svet Kenta (Kent County Council). Na začetku je bilo članskih lokacij sedemnajst, do leta 2007 pa že petindvajset. Dejavnosti, ki potekajo v okviru tega projekta, združujejo skupna čezmejna vlaganja in posebne pobude članskih lokacij, namen vseh pa je izpolniti cilje programa. „Posojila v okviru INTERREG-a in vključeni ljudje so bili odločilni dejavniki v tem projektu: brez posojil bi projekt še vedno obstajal, vendar ne bi mogel toliko narediti.“ Sodelovanje med državama pa ni bil edini izziv: „Ena od koristi INTERREG-a, ki smo jih imeli tukaj v Franciji, je, da je pomagal mestom in celo različnim departmajem v isti vladni organizaciji bolje sodelovati.“

Eden od glavnih ciljev projekta INTERREG III (približno 11 218 000 EUR, od tega 3 404 000 iz ESRR) je bil spodbujati uporabo novih tehnologij. V pilotnih mestih v treh regijah so bili preizkušeni različni audiovodniki in na koncu je bil izbran sistem, ki deluje na podlagi mobilnih telefonov in ki so ga prvič poskusno izvajali v Menenu v Flandriji. Vzpostavljeni so bili tudi audio vodeni obiski in spletna stran (www.fortifications.org), ki bi podpirali vodnike za vsak jezik, trijezični letak in vrsto tiskanega gradiva. Naslednja prednostna naloga je zagotoviti dostop do čim širšega kroga ljudi, zlasti invalidov: „To je bil skriti del ledene gore, ogromna naloga z malo rezultati.

Tri vprašanja za Jean-Pierra Robbeetsa,

generalnega inšpektorja
z oddelka za mednarodne odnose
Valonske regije

• Kako bi ocenili skoraj dve desetletji čezmejnega sodelovanja med Belgijo in Francijo?

Zelo zadovoljen sem z njim, ker je bilo zelo zanimivo, različne faze INTERREG-a, v katerih smo sodelovali od leta 1990, pa so vedno delovale zelo dobro. Z upravnega vidika nam nikoli ni bilo treba uporabiti na primer pravila o samodejnem prenehanju⁽¹⁾. Najpomembnejše je, da se je na vseh področjih izvajalo veliko število projektov. Veliko jih je nastalo iz trajnostnih dejavnosti in partnerstev. V čezmejni regiji so nekatera področja seveda bolj odprta za sodelovanje kot druga.

• Ali je sodelovanje vir inovacij?

Inovacije so bistvene za napredek: odpraviti meje je inovacija sama po sebi! Čezmejne pobude, kot so izmenjave tehnologij, skupne turistične pisarne, dostop do zdravstvenega varstva in čezmejni javni prevoz, so prav tako inovativne zamisli.

• Kakšen je po vašem mnenju recept za uspešno sodelovanje?

Prvič, potreben je določen način razmišljanja: skupaj si morate želeli uspeh. Politiki morajo biti zavezani projektu. Zelo dobro morate poznati tudi upravno strukturo partnerjev. In biti morate jasni in vključevati državljane. Ne zato, ker je to lepo, ampak da zagotovite identifikacijo s projektom, hkrati pa partnerjem pokažete, da je Evropa dejavna tudi na lokalni ravni.

(1) Obveznost vrniti Komisiji ves izposojeni denar, ki v dveh letih, potem ko je bil dodeljen, ni bil porabljen.

Na tem področju ni bilo evropskih standardov in morali smo določiti skupna merila. Da bi to naredili, smo za vsako člansko mesto opravili presojo z vidika dostopnosti, vzpostavili povezave med različnimi departmaji in sodelovali z organizacijami, ki se ukvarjajo posebej z invalidnostjo.“

V končni fazi je bil poudarjen razvoj izobraževalnih pobud, flamsko združenje „Izobraževalno obzorje“ (*Horizon Educatif*) pa je bilo gonilna sila na tem področju. Ta faza ni bila brez izzivov, ki so izhajali predvsem iz visoko centralizirane narave izobraževanja v Franciji in dejstva, da je za izobraževanje v Flandriji odgovorna regija in ne provinca. Bila je prav tako zelo uspešna kot Dan evropske zgodovine za mlade (*Young People's European Heritage Day*) v Franciji, ki je bil povezan s programom Dnevi evropske zgodovine (*European Heritage Days*). Peta prireditev Dan evropske zgodovine za mlade je potekala leta 2007, v petih letih od začetka pa je imelo koristi od programa 32.550 otrok. Ta pobuda obstaja tudi v Oostendu v Flandriji, kjer je pravzaprav potekala že pred mrežo.

Z vidika zaposlovanja je vredno omeniti vlogo „delavnic vključevanja“ v Franciji. Ta program pomeni, da bodo mladi

zaposleni in nagrajeni s potrdilom, da so obnavljali utrdbe, to pa je področje, na katerem so stroški za osebje navadno zelo visoki. Razpravljati je treba tudi o visoki ravni znanstvenega sodelovanja med temi tremi regijami, saj se uporablja pri obnovitvenem delu in popularizaciji. Vendar Solange Leclercq trdi, da je najpomembnejši dejavnik, ki ga je treba upoštevati, „sama količina časa in virov, potrebnih za usklajevanje“. To potrjuje njena flamska kolegica Sophie Muylaert, ki poudarja kakovost tega partnerstva: „Imeli smo učinkovito skupino na čezmejni ravni. Sestali smo se vsaka dva meseca in nismo imeli nobenih pravih težav glede jezika in razdelitve sredstev. V zvezi s tem smo se vedno dobro razumeli.“

Za obdobje 2007–2013 pa se pričakujejo spremembe: dolgoletni projekt Mreža utrjenih mest je prinesel rezultate, vključeni partnerji pa ga ne nameravajo uradno obnoviti. Namesto tega načrtujejo odmik od utrdb in razširitev na različna področja. Članska mesta morda zanima, kako so se razvijali drugi projekti, ali so povezani s transnacionalnim sodelovanjem (INTERREG III B), kot sta „Sever: od utrjenega do trajnostnega mesta“ (*Septentrion: from fortified town to sustainable town*) in „Prečkanje črt“ (*Crossing the Lines*), in z medregionalnim sodelovanjem (INTERREG III C).

Muzej sodobne umetnosti in muzej moderne umetnosti

Hornu, v belgijski provinci Hainaut, ni utrjeno mesto, je pa dom zelo pomembnega kompleksa Grand-Hornu, zgrajenega med letoma 1810 in 1830, ki je edinstven primer funkcionalističnega urbanizma iz začetka industrijske dobe. Kompleks v neoklasičnem slogu obsega delavnice, urade in stanovanja za delavce in direktorje. Stare stavbe premogovnika s številnimi oboki, timpanoni in okni v obliki polmeseca so odlično okolje za Muzej sodobne umetnosti francoske skupnosti Belgije (MAC's), ki je bil tam od leta 2002. MAC's, ki si prizadeva prispevati h kulturnemu in gospodarskemu oživiljanju opustošene podregije, zaposluje petdeset oseb, vsako leto pa ga obišče 75 000 ljudi.

Muzej se vse od svoje ustanovitve osredotoča na sodelovanje. „INTERREG, ki se je začel izvajati istočasno, kot se je odprl muzej, je bil darilo za nas,“ pravi Julien Foucart, ki dela na projektu programa INTERREG v MAC's. „INTERREG nam je dal možnost skleniti uradni partnerski sporazum z MAM-om, Muzejem moderne umetnosti metropolitanskega območja Lille, ki je bil ustanovljen leta 1983. Veliko imamo skupnega: enaka regionalna kultura, enaka operativna struktura in enaka vrsta lokacije – smo na pomembnih mestih, ki sta sorazmerno blizu. Zahvaljujoč INTERREG-u smo imeli takoj koristi od pritoka francoskih obiskovalcev in, kar je najpomembnejše, dragocenih izkušenj MAM-a.“

Projekt „Meja“ (Borderline), ki povezuje oba muzeja, ima dva glavna cilja: povečati ozaveščenost prikrajsanih mladih o moderni in sodobni umetnosti ter povečati mobilnost obiskovalcev muzejev med obema regijama. Njun projekt sodelovanja je vključeval skupne promocijske kampanje in približno dvajset izobraževalnih projektov. Izmenjala sta tudi zbirke in vzpostavila mrežo („REZI“) glavnih zainteresiranih strani za kulturo na območju programa INTERREG. Vrhunec tega partnerstva je bil leta 2005, ko je MAM, ki ga je bilo treba zaradi razširitvenih

del zapreti do leta 2009, poslal svoje zbirke in nekaj predmetov iz svoje rezervne zbirke muzeju MAC's. „V samo nekaj letih smo skupaj veliko dosegli,“ pravi Dominique Cominotto, podpredsednik muzeja MAC's. „Zdaj je med nami več kot samo partnerstvo, naše skupine so resnično povezane. Resnično smo dozoreli.“

Projektov v okviru programa INTERREG IV ne manjka. Oba muzeja sta pripravljena sodelovati z novimi partnerji, in sicer s precej velikimi: vzpostavljata vezi z muzejem Louvre, ki bo od leta 2008 imel podružnico v Lensu 2008, in Muzejem Dr. Guislaina v Ghentu, ki je specializiran za art brut. Zamisli, ki potekajo, vključujejo projekt *Avtobusi umetnosti* (*Navettes de l'Art*) (avtobusni prevoz med Ghentom, Lillom, Hornum, Lensom itd.), projekt *Vrtni muzeji* (*Musées jardins*) (poletne dejavnosti, prilagojene družinam), združevanje dokumentacije, ki jo imajo ti štirje muzeji, in celo razstavo v nekdanji carinarnici.

Projekt „GoGIS“: izdelovanje čezmejnega geografskega informacijskega sistema.

Sosedje

„Sodelovanje v okviru INTERREG-a med Francijo in Belgijo poteka prav tako dobro kot tihotapljenje tobaka v starih časih,“ se pošali Didier Tellier, vodja informiranja Generalnega direktorata za zunanje odnose Valonske regije, ki je organ upravljanja programa INTERREG III A Francija-Valonija-Flandrija (glej besedilo v okviru). „Vse to seveda lajšata naša kulturna in geografska bližina. Vendar obstaja še en dejavnik, ki je posebno pomemben: sodelovanje ljudi, na katere vpliva projekt. V zvezi s tem bi verjetno morali izboljšati našo komunikacijo. Z INTERREG-om IV si prizadevamo graditi na strategijah iz prejšnjih faz – Lizbona, Göteborg, raziskave, trajnostni razvoj, kultura in tako naprej – in zagotoviti doslednejše komuniciranje z državljani in pokrovitelji projekta.“

Zadnja beseda povsem upravičeno pripada enemu od pokroviteljev tega projekta – Jean-Marcu Popotu, direktorju Regionalnega centra za inovacije in prenos tehnologije (CRITT) v Charleville-Mézièresu – ki je specializiran za površinsko obdelavo in je vključen v dva projekta programa INTERREG: „Dodana vrednost INTERREG-a je preprosto to, da nam omogoča sodelovati z našimi sosedi. Pred INTERREG-om nismo razmišljali čezmejno. Odhajali smo iskat talente v Francijo, osemsto kilometrov od Charlevillea, našli pa bi jih lahko v Belgiji, pred svojimi vrati.“

INTERREG IV Francija-Valonija-Flandrija (2007–2013)

Program INTERREG IV „Francija-Valonija-Flandrija“ s skupnim proračunom v višini približno 248,5 milijona EUR, od katerega prihaja več kot 138 milijonov EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), ima štiri prednostne naloge:

- 1) pospešiti gospodarski razvoj na območju s skladnim in celostnim čezmejnem pristopom;
- 2) razvijati in promovirati identiteto čezmejne regije s kulturnimi dejavnostmi in turizmom;
- 3) povečati občutek pripadnosti skupnemu območju z izboljšanjem različnih čezmejnih storitev in dostopa ljudi do njih;
- 4) vlititi več dinamike v skupno upravljanje območja s trajnostnim in usklajenim razvojem, ki bo v koraku z življenjskimi razmerami.

Zagotovljena je tudi tehnična podpora za namene dajanja navodil in izvajanja projekta.

10,5 milijona ljudi v regiji, ki jo zajema projekt sodelovanja, in površina 61 604 km², ki jo ta regija pokriva, predstavlja 1,84 % površine Evropske unije in 2,6 % njenega prebivalstva.

Program INTERREG IV Francija-Valonija-Flandrija je bil odobren 15. novembra 2007 in ga vodi Valonska regija (Belgija).

Stik:

<http://www.interreg-fwvl.org/>

INTERREG IIIB CADSES

CORELOG – Usklajena regionalna logistika (COordinated REgional LOGistics)**Skupni strošek:** 1 486 600 EUR**Prispevek EU:** 957 450 EUR

„Projekt CORELOG, v katerega je vključenih šest držav članic, je osredotočen na razvoj javnih politik v logistiki in tovarnem prometu. Cilj projekta je povečati konkurenčnost proizvodnih podjetij, izvajalcev logističnih storitev in prevoznikov. V okviru projekta CORELOG je bilo razvitih osem laboratorijev za preučevanje in testiranje programov sodelovanja pri upravljanju logistike med podjetji ter med javnimi in zasebnimi zainteresiranimi stranmi. Ti laboratoriji prikazujejo prihranke, ki jih lahko podjetja in regionalni javni organi dosežejo s spodbujanjem in sprejemanjem novih logističnih rešitev. Usmerjeni so na povpraševanje in ponudbo transportnih in logističnih storitev z neposrednim vključevanjem proizvodnih podjetij in izvajalcev logističnih storitev, kar pomeni podlago za prihodnje oblikovanje politike.“

Paolo Ferrecchi, glavni partner, regija Emilia-Romanja
cosmo@regione.emilia-romagna.it
www.corelog.eu

INTERREG IIIB SEVEROZAHODNA EVROPA

REVIT: pospeševanje obnove degradiranih območij**Skupni strošek:** 22 597 609 EUR**Prispevek EU:** 11 005 616 EUR

„V skoraj vsakem mestu severozahodne Evrope so degradirana območja, ki bi jih bilo mogoče obnoviti in tako izboljšati kakovost mestnega okolja. Obnova degradiranih območij lahko prispeva tudi k ustvarjanju novih zaposlitvenih možnosti, spodbuja lokalno gospodarstvo, prispeva k ohranjanju nepozidanih območij in preprečevanju rabe nedotaknjenih zemljišč. V projekt REVIT je bilo vključenih šest partnerjev iz štirih držav. Preučili so skupne težave z razvojem degradiranih območij, ki jih je treba učinkoviteje reševati. Skupine so obravnavale zlasti naslednje vidike: instrumente in metode za obnovo degradiranih območij, ki spodbujajo vključevanje skupnosti; nove možnosti financiranja; modele javnega in zasebnega partnerstva in koncepte trženja v zvezi z obnovo degradiranih območij; večfunkcionalni razvoj, ohranjanje in pametno ponovno uporabo industrijske dediščine ter ustavev nastajanja škode v okolju in varstvo naravnih sredstev.“

Thomas Zügel, glavni partner, Stadt Stuttgart,
 Amt für Stadtplanung und Stadterneuerung
thomas.zuegel@stuttgart.de

INTERREG IIIC VZHOD

RegEnergy: izpolnjevanje vse večje potrebe po energiji**Skupni stroški:** 1 466 234 EUR**Prispevek EU:** 989 443 EUR

„Projekt RegEnergy je ustvaril vseevropsko mrežo osemnajstih partnerjev iz desetih držav EU in Rusije. Ti partnerji so združili prizadevanja, da bi izmenjevali znanje in informacije o reformi in upravljanju sektorja energije. Člani mreže so nacionalne, regionalne in lokalne zainteresirane strani. Projekt je namenjen spodbujanju okolju prijazne in cenovno sprejemljive oskrbe z energijo v Evropi, izboljševanju in prestrukturiranju sektorja energije ter spodbujanju energetske učinkovitosti. Zagotavlja informacije o finančnih instrumentih in lokalnih politikah, ki podpirajo racionalno porabo energije, ter z izmenjavo znanja o primerih inovativne dobre prakse na področju obnovljive energije pomaga evropskim regijam in skupnostim pri spoprijemanju z izzivi vse večje potrebe po energiji.“

Julia Jesson, koordinatorka projekta
julia.jesson@gtz.de
www.reg-energy.de

INTERREG IIIC JUG IN ZAHOD

CoPraNet: celostno upravljanje obalnih območij**Skupni stroški:** 1 855 740 EUR**Prispevek EU:** 1 151 205 EUR

„Cilji projekta ‚CoPraNet‘ so bili pomagati vzpostaviti mrežo obalnih strokovnjakov in zapolniti vrzel med načrtovalci, vodilnimi delavci in raziskovalno skupnostjo po Evropi. To naj bi dosegli s podpiranjem medregionalne izmenjave informacij o najboljši praksi v zvezi z vprašanji upravljanja obalnih območij in izboljševanjem izvajanja celostnega upravljanja obalnih območij (ICZM) v Evropi. Enainvajset evropskih partnerjev projekta je izdelalo preprosto dostopen in večjezičen priročnik za upravljanje obal, oblikovana pa je bila tudi spletna zbirka podatkov za ICZM, sestavljena iz več kot 158 študij primerov in 167 projektov po Evropi. Izdelanih in razposlanih je bilo prav tako veliko število informativnih proizvodov v več jezikih. Še en pomemben rezultat projekta je bil program ‚Kakovostna obala‘ (QualityCoast) za obalne turistične destinacije, katerega namen je bil obveščati turiste in obiskovalce ter vključiti lokalne organe v razvoj trajnostnega turizma na njihovih območjih. Program ‚Kakovostna obala‘ je bil preizkušen na Portugalskem v sodelovanju z lokalnimi organi.“

Margarida Nunes, regionalna komisija Ministrstva za okolje, prostorsko načrtovanje in regionalni razvoj Portugalske (CCDR/MAOTDR)
margarida.nunes@ccdr.pt

Spletna stran regionalne politike Inforegio: ključna področja so na voljo v 22 jezikih
 „Politika“ in „Sredstva“ sta prvi področji nove spletne strani Inforegio, ki bosta na voljo v 22 jezikih.
 Od zdaj bodo imeli obiskovalci strani dostop do natančnejših podatkov o zgodovini, glavnih ciljih in
 ključnih instrumentih Evropske regionalne politike 2007-2013.
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Stiki

Evropska komisija, Generalni direktorat za regionalno politiko
 Enota 01 — Informacije in komunikacije
 Ana-Paula Laissy
 Avenue de Tervuren 41, B-1040 Bruselj
 Faks: (32-2) 29-66003
 E-pošta: regio-info@ec.europa.eu
 Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.htm

ISSN 1725-8278

© Evropske skupnosti, 2007
 Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Natisnjeno v Belgiji.

URAD ZA URADNE PUBLIKACIJE
 EVROPSKIH SKUPNOSTI
 L-2985 Luksemburg

Urad za publikacije
Publications.europa.eu